

Mindegy, hogy fekete vagy fehér?

Beszélgetőpartnerem Omar Dajeh, jordániai állampolgár, a József Attila Tudományegyetem ötödéves joghallgatója. A barátom. Lassan hatodik éve él Magyarországon, és mivel „kivülállóként” és jogászként egyszerre látja hazánkat, érdemes megismerni a véleményét, az észrevételeit az itthoni idegengyűlöletről. Még egy fontos észrevétel a riport szövegének megértéséhez: Omar a honfitársait az egész beszélgetés alatt „külföldieknek” nevezte. Az alábbi riportban tehát a „külföldi” mindig arabot jelent.

Belvedere Meridionale: – *Szegeden szerinted van arabgyűlölet?*

Omar Dajeh: – Az biztos, hogy van gyűlölet, én is találkoztam több esettel és a barátaim is találkoztak több esettel, úgyhogy biztos, hogy van gyűlölet.

B. M.: – *Egy-kettőt el tudnál mesélni, mondjuk kirívó eseteket?*

O. D.: – Hát, például ha az utcán megy egy külföldi a barátnőjével, akkor furcsa szemekkel néznek rá olyan tizenkét éves gyerekek, gondolom bőrféjük.

B. M.: – *Úgy érted, ha a magyar barátnőjével sétál az illető külföldi?*

O. D.: – Igen, a magyar barátnőjével.

B. M.: – *Megjegyzéseket tesznek?*

O. D.: – Az velem is előfordult és a barátaimmal is, hogy „rossz szavakat” mondtak, és gyűlölet volt a szemükben. Egyszer meg is verték az egyik barátomat.

B. M.: – *Bőrféjük verték meg?*

O. D.: – Igen. Kórházba is szállították. Sajnálom, hogy a rendőrség az ilyen fiatalokkal szemben nem tud bizonyos intézkedéseket tenni.

B. M.: – *Mire gondolsz?*

O. D.: – Például össze kellene gyűjteni őket, vagy az egész szervezet embereit összegyűjteni, és bizonyos kérdéseket feltenni nekik, hogy miért céljuk ez az egész? Mert ha egy külföldi eljön Magyarországra, akkor nem azért jön el, mert nem szereti ezt a társadalmat, vagy ezt az országot, hanem fordítva. Egy külföldi azért jön Magyarországra, mert szereti ezt a társadalmat, megismeri ezt a kultúrát, és szeretné ezt a kultúrát továbbvinni haza vagy más országokba. Egy külföldinek az az álma, hogy szép emlékeket vigyen magával haza. De nem úgy néz ki, hogy

ez minden külföldinek sikerül, mert bizony vannak nagyon fájdalmas események...

B. M.: – *Igazából akkor arról van szó, hogy ti törekedtek megismerni a mi kultúránkat, itt Magyarországon viszont nem ismerik el a ti kultúrátokat?*

O. D.: – Mi hajlandóak vagyunk megismerni a magyar kultúrát. Persze ez nem csak hajlandóság, hanem kíváncsiság kérdése is, mert ha valaki itt tanul öt-hat évet, akkor biztos kialakul benne egy bizonyos kép a magyar társadalomról. De én találkoztam olyan emberekkel, akik részben ismerik a mi kultúránkat, de találkoztam nagyon sokkal, aki abszolút nem ismerik. Relatív kérdés, de kevesen vannak Magyarországon, akik ismerik az arab kultúrát.

B. M.: – *Így tehát pont azok, akik gyűlölettel fordulnak felétek, esetleg nem is tudják, mit gyűlölnék rajtatok?*

O. D.: – Pontosan! Sőt, mesélek neked egy nagyon „nevetséges” történetet. Egyszer egy magyar lány sétált valahol Szegeden egy szudáni fiúval. És odamentek hozzá a skinheadek, és kérdezték, hogy micsoda dolog, hogy ő egy arab férfival mászkál? Erre a lány mondta, hogy a fiú nem arab, hanem szudáni. De a lány se tudta, hogy a szudániak azok arabok. Erre azonnal elmentek a skinheadek, és otthagyták őket.

B. M.: – *Te személyesen erősnek érzed ezt a tendenciát, gyakran előfordulnak ilyen esetek?*

O. D.: – Igen, és szerintem majdnem minden külföldivel.

B. M.: – *Csak skinheadek követik el ezeket a dolgokat?*

O. D.: – Skinheadek vagy bőrféjük, nem tudom megkülönböztetni őket. Azt sem tudom, hogy milyen szervezet támogatja azokat, akik elkövetnek ilyesmit. És azt sem értem, hogy a

rendőrség miért nem hoz intézkedéseket a külföldiek védelmére.

B. M.: – *Tudod, hogy vannak Pesten olyan arab egyetemisták által alapított érdekvédelmi szervezetek, amelyek már régóta védelmet kérnek a Belügyminisztériumtól és a rendőrségtől?*

O. D.: – Tudom. Már régóta ez a kérése a külföldieknek, hogy vessenek már véget a szorongásnak és ezeknek a szomorú helyzeteknek. És Pesten még súlyosabb a helyzet, mint itt. Miért? Már mutatták a Friderikusz-showban is, hogy egy külföldit agyonverték a barátja miatt. Amikor Pesten voltam 1990-ben a Nemzetközi Egyeztető Intézetben, akkor a csoporttársamat is elkapták a kollégium mellett, és hárman megverték. Utána kórházba vitték, nagyon súlyos helyzetbe került, több mint két évig kórházban volt.

B. M.: – *Elképzelhetőnek tartod, hogy a magyar rendőrség eltusolja ezeket a dolgokat? Például ha egy közleményt kiadnak, akkor abban nem az áll, hogy brutálisan megverték idegen egyetemistákat, hanem az, hogy az arabok provokálták a magyarokat, vagy ilyesmi.*

O. D.: – Én soha nem találkoztam olyan esettel, hogy a külföldi provokálja a skinheadeket.

B. M.: – *Lehetséges, hogy néhány itt lévő külföldi csinál olyan dolgokat, amely ellenérzést válthat ki?*

O. D.: – Én nem védem meg a külföldieket, az biztos, hogy vannak ilyenek, de ez nem jellemző a többiekre. Nem lehet általánosítani, hogy a külföldiek mind rosszak, vagy jók. Nyilvánvaló, hogy a külföldiek között vannak jó emberek és rossz emberek, de ugyanez a helyzet Magyarországon, ezért nem lehet általánosítani.

B. M.: – *Ti nem törekedtek arra, hogy elhatárolódjatok a rosszat tevőktől azért, hogy jó kép alakuljon ki rólatok?*

O. D.: – Mi, külföldiek általában összetartunk. Egy külföldinek itt nincsen családjá, és ha problémája van, kihez forduljon, csak egy másik

külföldihez. Ettől függetlenül vannak magyarok, akik segítenek, de inkább a külföldi egy másik külföldihez fordul, mert az jobban érzi a helyzetét, és tud segíteni rajta. És ha egy külföldi olyan magatartást tanusít, ami nem tetszik a többi külföldinek, akkor nyilvánvaló, hogy elmondják neki a véleményüket az egészről, hogy ezt így nem szabad. Ha rosszat tesz, akkor próbáljuk helyreállítani a dolgokat.

B. M.: – *Fordítva megtörténhetnének ezek a dolgok? Ha én elmennék valamelyik jordániai egyetemre, akkor hátrányos megkülönböztetésben részesülnék?*

O. D.: – Ez elképzelhetetlen. Szerintem Jordániában nagyon vendégszeretőek az emberek. Többször találkoztam külföldi hallgatókkal Jordániában, és megkérdem tőlük, hogy mennyire szeretik az országot, és mennyire érzik jól magukat. Azt mondták nekem, hogy minden nagyon jó, nincsenek problémák, az emberek kedvesek, segítőkészek. Ráadásul bőrfejük nem is léteznek Jordániában. Idegengyűlölet – nem azért mondom, mert jordán vagyok – nálunk nincs. A külföldiek jogait tiszteletben tartják Jordániában.

B. M.: – *Magyarországon szerinted miért van idegengyűlölet?*

O. D.: – Azt nem lehet tudni pontosan, hogy miért. Azt sem tudom, hogy ki támogatja ezt az egész szervezetet, vagy hogy miből indul ki ez az egész. Csak azt tudom, hogy gyűlöletből indul. De hogy milyen célból? Azt részben tudom, hogy milyen célból. Nem akarják, hogy külföldiek lakjanak itt Magyarországon. De ezzel mit fognak elérni? Egy ország minél nyitottabb a külvilágra, annál jobb. És ha nem marad egyetlen külföldi sem Magyarországon, az egy nagyon rossz dolog. Egy országnak kell, hogy legyenek széleskörű kapcsolatai akár kereskedelmi, kulturális, vagy bármilyen téren.

Az interjút **Hevesi István** készítette